

Vadība

◀ Atpakaļ

Par sabiedrību reorganizāciju pievienošanas ceļā

16. maijs, 2012 / Zane Paeglīte, zvērinātu advokātu biroja SORAINEN juriste

Foto: no ZAB SORAINEN arhīva

saplūšanas rezultātā no vismaz divām sabiedrībām tiek izveidota pavisam jauna sabiedrība, kamēr pievienošanas ideja ir, ka viena sabiedrība pārņem otras sabiedrības aktīvus, tiesības un saistības.

Kapitālsabiedrību apvienošanai pievienošanas ceļā ir nepieciešamas vismaz divas sabiedrības: sabiedrība, kura reorganizācijas rezultātā nodos savu mantu (pievienojamā sabiedrība) otrai sabiedrībai (iegūstošā sabiedrība), kura savukārt pārņems pievienojamās sabiedrības visus aktīvus, tiesības un saistības un pēc reorganizācijas pabeigšanas turpinās komercdarbību, kamēr pievienojamā sabiedrība reorganizācijas rezultātā pārstās eksistēt un tiks izslēgta no komercreģistra bez likvidācijas procesa.

Lai arī Komerclikuma 335. panta 2. daļa skaidri nepasaka, ka apvienošanā pievienošanas ceļā var iesaistīt vairāk par divām sabiedrībām, Komerclikums šādu aizliegumu neparedz un tāpēc būtu nepamatoti uzskatīt, ka vienā apvienošanas procesā, kas tiek īstenots pievienošanas ceļā, var iesaistīt tikai divas sabiedrības. Aplūkojot Komerclikuma 335. panta 2. daļu kopsakarā ar 338. panta 1. daļu, varam secināt, ka Komerclikums neierobežo pušu līgumslēgšanas brīvību un tādējādi pieļauj situāciju, kad vienai sabiedrībai tiek pievienotas vairākas sabiedrības.

Tāpēc atbilde uz jautājumu par to, vai vienlaicīgi vienā reorganizācijas procesā var iesaistīt vairākas pievienojamās sabiedrības, drīzāk ir meklējama katra atsevišķā darījuma struktūrā.

Reorganizācijas procesa plānošana

Komerclikuma regulējums attiecībā uz reorganizācijas kārtību nosaka, ka gadījumā, ja reorganizācijā piedalās divas vai vairākas jau pastāvošas sabiedrības, tās slēdz reorganizācijas līgumu.^[1] Ņemot vērā, ka apvienošanā pievienošanas ceļā piedalās vismaz divas kapitālsabiedrības, ir slēdzams reorganizācijas līgums. Komerclikuma 338. panta 2. daļā ir uzskaitīti jautājumi, par kuriem visām reorganizācijas līguma pusēm ir jāvienojas reorganizācijas līgumā.

Tas, kā plānot reorganizācijas procesu ir atstāts sabiedrību pašu ziņā ar nosacījumu, ka tiek ievērotas Komerclikumā noteiktās prasības dalībnieku (akcionāru), kreditoru un darbinieku aizsardzībai.

Viena reorganizācijas procesa, kura rezultātā iegūstošajai sabiedrībai vienlaicīgi tiktu pievienotas vairākas

Komerclikuma 335. panta 2. daļā ir noteikts, ka pievienošana ir process, kurā sabiedrība (pievienojamā sabiedrība) nodod visu savu mantu citai sabiedrībai (iegūstošā sabiedrība). iFinances.lv lasītājs vaicā: vai tas nozīmē, ka, atšķirībā no saplūšanas, likumdevējs tieši paredzējis tikai vienas pievienojamās sabiedrības pievienošanu citai sabiedrībai (iegūstošai sabiedrībai)? Vai sakarā ar šo likuma normas redakciju ir likumisks process, kurā divas sabiedrības vienlaicīgi pievienojas vienai iegūstošai sabiedrībai? Un ja tāda vienlaicīga divu sabiedrību pievienošana ir pamatota ar likumu, kādas būs īpatnības šādai pievienošanai? Vai jāslēdz divi reorganizācijas līgumi, vai viens trīspusējs reorganizācijas līgums?

Atbild Zane Paeglīte, zvērinātu advokātu biroja SORAINEN juriste:

Reorganizācija pievienošanas ceļā

Komerclikuma 335.pants sniedz abu apvienošanas veidu, pievienošanas un saplūšanas, definīcijas, no kurām izriet, ka komercsabiedrību (sabiedrību) reorganizācijai apvienošanas ceļā ir nepieciešamas vismaz divas sabiedrības. Būtiskākā atšķirība starp abiem apvienošanas veidiem ir, ka apvienošanā

pievienojamās sabiedrības, vai arī vairāku atsevišķu paralēlu reorganizācijas procesu uzsākšana, kur iegūstošajai sabiedrībai katra atsevišķā reorganizācijas procesa ietvaros tiek pievienota viena pievienojamā sabiedrība, drīzāk ir atkarīga no praktiskiem apsvērumiem. Piemēram, vai reorganizācijā ir iesaistītas sabiedrības no vienas grupas (koncerna), vai visas pievienojamās sabiedrības ir iegūstošās sabiedrības meitas sabiedrības, vai reorganizācijā piedalās viena veida sabiedrības. Tās ir nianse, kas ietekmē reorganizācijas procesā veicamās formalitātes un reorganizācijas līguma noteikumus, nevis iespējamību slēgt reorganizācijas līgumu kā tādu.

Piemēram, tipisks gadījums, kad vienā reorganizācijas procesā iegūstošajai sabiedrībai tiek pievienotas vairākas sabiedrības, ir pārrobežu apvienošana vienas grupas sabiedrību (koncerna) ietvaros, kad starp visām sabiedrībām tiek slēgts viens reorganizācijas līgums. Vēl varētu būt lietderīgi vienā reorganizācijas procesā iegūstošajai sabiedrībai pievienot vairākas pievienojamās sabiedrības, ja visas pievienojamās sabiedrības ir iegūstošās sabiedrības 100% meitas sabiedrības.

Taču tie vairāk ir stratēģijas apsvērumi, kurus atsevišķā gadījumā ir vērts izvērtēt kopā ar finanšu un juridiskajiem konsultantiem, jo parasti jau reorganizācija tiek veikta ar mērķi paredzamā laika periodā pārveidot sabiedrību kapitāla un pārvaldes struktūru. Tāpēc, izvēloties slēgt vienu daudzpusēju reorganizācijas līgumu, ir noteikti jāizvērtē, vai kādai no reorganizācijā iesaistītajām sabiedrībām nevar rasties šķēršļi, kas var būtiski ietekmēt reorganizācijas pabeigšanu plānotajā termiņā.

Piemēram, ja jau uzsāktā reorganizācijas procesā, kur iegūstošajai sabiedrībai tiek pievienotas vairākas sabiedrības, viena no pievienojamām sabiedrībām vēlētos atkāpties no reorganizācijas līguma, būtu nepieciešams attiecīgi grozīt reorganizācijas līgumu. Šādi reorganizācijas līguma grozījumi ir uzskatāmi par būtiskiem, un tamdēļ reorganizācijas process būtu jā sāk no sākuma. To paredz Komerclikuma regulējums par reorganizācijas līguma projekta un tā grozījumu izsludināšanu. Proti, katrai reorganizācijā iesaistītajai sabiedrībai (t.i., reorganizācijas līguma pusei) ir jāiesniedz komercreģistra iestādei (Uzņēmumu reģistram) reorganizācijas līguma projekts. Gadījumā, ja līguma projektā tiek veikti grozījumi, arī tie ir jāiesniedz komercreģistra iestādei. Saskaņā ar Komerclikumu reorganizācijas līguma grozīšana notiek tā projekta stadijā[2], t.i., līdz brīdim, kad līgumu apstiprina katras reorganizācijā iesaistītās sabiedrības dalībnieku sapulce (vai atsevišķos gadījumos sabiedrības valde[3]). Tas savukārt nozīmē, ka, ja vēlākā reorganizācijas gaitā ir nepieciešams veikt būtiskus grozījumus reorganizācijas līgumā, pastāv risks, ka reorganizācijas process ir jā sāk no sākuma.

Katrā gadījumā, ja tiek izvēlēta stratēģija uzsākt vairākus paralēlus reorganizācijas procesus, tad iegūstošā sabiedrība slēdz reorganizācijas līgumu ar katru no pievienojamām sabiedrībām atsevišķi.

Savukārt gadījumā, ja vairākas pievienojamās sabiedrības tiek pievienotas iegūstošajai sabiedrībai vienā reorganizācijas procesā, ir slēdzams viens reorganizācijas līgums, kur visas reorganizācijā iesaistītās sabiedrības ir šī līguma puses.

---

[1] Komerclikuma 338. panta 1. daļa

[2] Komerclikuma 338. panta 5. daļa

[3] Komerclikuma 354.³ pants un 354.⁴ pants

Atslēgvārdi: komerclikums / reorganizācija